

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
v/ Magne Geir Verlo
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Bergen, 25.2.2014

Høringsuttale om Isdøla pumpe og kraftverk i Eidfjord

Hydrologi, terrestrisk biomangfold og sumvirkninger.

Naturvernforbundet Hordaland er sterkt skeptisk til at Statkraft skal få konsesjon til å bygge ut Isdøla med en samlet effekt på 3.4 MW og en produksjon på 18.7 GWh/år, derav 14.3 GWh/år fra pumpekraftverket i periodene 15.4 til 31.5. og fra 15.9 til 14.11, og 4.4 GWh/år fra elvekraftverket i periodene 1.6. til 14.9. og fra 15.11. til 14.4.) Dette begrunner vi med følgende: Vi er særlig skeptisk til pumpekraftverket.

Hydrologi

Det er planlagt å pumpe vann fra Isdøla overfor Isdalsvatnet over i overføringstunnelen fra Sysenvatnet til Sima vår og høst for å øke kapasiteten i Sima kraftverk. Dette vil føre til sterk reduksjon i minstevannføringen i Isdøla nedenfor Isdalsvatnet og i Vøringfossen og Bjoreio, og i perioden 15.9. til 14.11. vil elva være nær uttørket i tørrår med ned mot 0.05 m³ (50 l)/s. Dette er ca 10% av normal vannføring. Om våren skal det slippes opptil 1.7 m³ (50 l)/s, og hele sommeren vil vannføringen være over 12 m³/s på grunn av hensynet til Vøringfossen som turistattraksjon.

Biologisk mangfold

Det er observert flere rødlistarter i vassdraget, blant annet de to lavartene trollskjegg (NT) og flatsaltlav (VU) ved Vøringfossen, som vil bli skadelidende ved tørrlegging i to måneder om høsten (15.9. til 14.11.) I Isdalsvatnet er det registrert rødlistede fuglearter, for eksempel storlom (VU) som hekker i Isdalsvatnet og er særlig sårbar for endringer i vannstanden. Dobbeltbekkasin (VU) har hekkplasser like ved Isdalsvatnet og næringssøk ut i vannet. Fossekall er funnet hekkende under brua i Isdalen og på to steder i Isdøla nedenfor vannet. Den er en truet art som er avhengig av rennende vann både til næringssøk og reirbygging.

I følge konsulentrapporten (s. 19) er det et stort myrparti innerst i Isdalen nord for vannet, der det har vært slått og stølsdrift. Slike jordvannmyrer er avhengige av ferskvanntilførsel hele tiden, og en eventuell utbygging med rørtrase vil kunne føre til uttørring om høsten på grunn av den sterkt reduserte vannføringen i Isdøla. Slåttemyr er klassifisert som "viktig B-lokalitet" av Direktoratet for naturforvaltning og er etter Naturmangfoldlovens §52 en utvalgt naturtype. I §52-1 annet ledd sies det at "Ved avgjørelsen av om en naturtype skal bli utvalgt, skal det legges særlig vekt på om naturtypen er viktig for en eller flere prioriterte arter". Ved naturinngrep som kan påvirke og forstyrre slåttemyren negativt, vil dette påvirke andre prioriterte arter som lever i dette området. Dette våtmarkområdet er karakterisert som et nøkkelområde for ender og vadere, blant annet den rødlistede dobbeltbekkasinen (VU), og flere våtmarksplanter og –moser. På en tilsvarende slåttemyr ved utløpet av Isdalsvatnet på

vestsiden nedenfor brua er det observert østlige sjeldne arter som snipestarr og rypebunke.

Konsulentrapporten nevner også suksesjonsvegetasjonen på evjebunn i det lille tjernet nord for utløpet i Isdalsvatnet, der det skjer naturlig gjengroing og kolonisering på ustabil jord med årvisst tilførsel av sand og organisk materiale fra breen. Redusert vannføring vil føre til varige endringer i denne sjeldne vegetasjonstypen. Karakteristiske arter er dystarr, frynsestarr, flaskestarr og flere torvmosearter på ustabil jord og myrklegg, lappvier, tranebær, molte, sveltestarr, rypebunke og slåtestarr på mer stabil jord og på tuene.

I midtre parti går Isdøla i et fossestryk med fuktige bergvegger og en stor artsrikdom av fuktighetskrevende og til dels sjeldne mose- og lavararter, blant annet stivkulemose, bakkefrynse, grønnever og storvrenge, og karplanter som stjernesildre, flekkmure, blå rapp, fjellrapp og svarttopp. Bekkekløfter og fossesprøytsoner er definert som truede naturtyper som er omfattet av Naturmangfoldloven.

Som en kuriositet nevnes (s. 23) at et individ av bever er observert i Isdalsvatnet så seint som i 2003. Beveren er svært sjelden på vestlandet og Isdalen ligger klart utenfor utbredelsesområdet for bever. Som kjent er beveren avhengig av rennende vann, og sterkt sårbar for endringer i vannstanden

Samlet belastning

Isdøla er det eneste sidevassdraget til Bjoreio fra nord og Hardangerjøkulen som ennå er urørt av kraftutbygging, og har derfor stor regional verdi. Vi er sterkt uenig i konklusjonen i konsulentrapporten om at fordi *"tiltaket ligg i eit område som frå før er prega av kraftutbygging"* vil det ha *"små negative verknader for landskap, biologisk mangfald og brukarinteresser"* Tvert imot mener Naturvernforbundet Hordaland at nettopp fordi så mye er utbygd i området fra før, har Isdalen og Isdøla desto større verdi ut fra et helhetsspektiv.

for Naturvernforbundet Hordaland

Signe Sandberg
leder

Oddvar Skre
saksbehandler